

За наукові кадри

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМУ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ ОДЕСЬКОГО
ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
імені І. І. МЕЧНИКОВА.

РІК ВИДАННЯ ХЛІ

14 лютого 1975 року

№ 6 (1181)

Ціна 2 коп.

МЕТА — УЗАГАЛЬНИТИ ДОСВІД Науково-методична конференція

10 лютого у великому актовому залі університету відбулася науково-методична конференція по удосконаленню навчального процесу. Її мета — узагальнити кращий досвід організації навчального процесу на факультетах, а також удосконалили методи викладання і впровадження в навчальний процес навчально-дослідницьких робіт студентів.

Із вступним словом виступив голова науково-методичної ради, перший проректор університету професор Д. І. Поліщук. Він відзначив, що професорсько-викладацький склад нашого вузу багато працює у напрямку поліпшення якості підготовки спеціалістів. Та не завжди все виходить так, як хочеться. Не на всіх факультетах правильно зрозуміли, як слід проводити атестації. Поточний контроль за успішністю студентів і атестації повинні бути взаємозв'язані. На лекціях і практичних заняттях проводиться контроль за поточною успішністю. Ці результати слід враховувати при проведенні атестацій.

Особливу увагу необхідно звернути на організацію планування самостійної роботи студентів. У кожного студента повинен бути час для виконання всіх завдань, які ставляться цим плануванням.

Важливу роль в навчальному процесі кожного факультету мають відіграти групи аналізу. Якщо, наприклад, в результаті екзаменаційної сесії на якомусь курсі з'явилась велика кількість незадовільних оцінок, група аналізу повинна визначити причини і підказати шляхи ліквідування недоліків, які виявила сесія.

Сьогодні відносини між студентом і викладачем, сказав проректор по навчальній роботі І. О. Серета, не можуть будуватись так, як це було колись. Раніше єдиною основою для знайомства викладача і студента був екзамен. Зараз викладач складає індивідуальний план, чітко визначає рівень самостійної зайнятості робочого часу студента, виходячи з рахунку 5—8 робочих годин на день. Вивчаючи особливості колективу, гру-

пи, викладач враховує можливості кожного студента зокрема. Дооре поставлена система планування на кафедрі історії СРСР, французької філології, на геофаці (V курс).

Про організацію навчального процесу на V курсі геофаку розповів професор Л. В. Розовський. Неможливо виробити якихось універсальних норм для самостійної роботи студентів, вважає виступаючий. Кожна кафедра, враховуючи свою специфіку, повинна знати найкращі форми самостійної роботи.

З цікавими доповідями виступили професор Д. І. Елькін («Сучасна лекція у вищій школі і її вдосконалення») і доцент К. А. Норкін («Машинний і безмашинний програмований контроль поточної успішності студентів»).

Про активізацію творчої самостійної роботи студентів у вивченні суспільних наук розповів зав. кафедрою політекономії професор О. Г. Лобунець. У студентів необхідно викликати інтерес до вивчення цих дисциплін. А тому лекції повинні читатись на високому ідейно-теоретичному рівні, бути глибокими за змістом, емоційно впливати на студентів. Тоді вони легше засвоюватимуться. Вивчення кожної теми слід взяти під неослабний контроль. Зараз ми знаходимося у стані пошуку.

На питанні піднесення ролі кафедр в удосконаленні навчального процесу зупинився професор Ю. О. Карпенко.

Про деякі проблеми у впровадженні в навчальний процес наукових робіт студентів з фізико-математичних наук йшла мова у виступі професора В. В. Сердюка, а про дослідницьку роботу студентів в навчальному процесі з природничих наук — у виступі доцента В. М. Тоцького.

На підставі матеріалів конференції будуть сформульовані педагогічні рекомендації для факультетів і кафедр.

К. ЄВДОКИМОВА,
наш кор.

15 декад
на честь
СОЮЗНИХ
республік

БРАТНІ ЗВ'ЯЗКИ

Трудова Одещина стоїть на вахті 30-річчя Перемоги. Ударною працею відзначають трудящі міста-героя 15 декад на честь союзних республік. Зараз всюди — на підприємствах, в установах проходять вечори дружби, зустрічі з представниками братньої Литовської республіки, одесити знайомляться з досягненнями народу.

Наш університет підтримує тісні зв'язки з Вільнюським держуніверситетом. Між двома вузами укладено договір про дружбу і співробітництво, університети постійно обмінюються делегаціями, науковою інформацією, проводять спільні дослідження.

На фізфаці, який є відповідальним за проведення декади Литовської РСР, до цього свята готувалися заздалегідь. На засіданні партійного бюро визначили, які заходи проводитимуться, розподілили обов'язки.

Зараз на факультеті проходять політінформації, на яких студенти знайомляться з історією братньої республіки, досягненнями народу Литви, читають доповіді про наукові і культурні зв'язки двох народів і університетів. Декаді Литви присвячено спеціальний номер стіннівки фізфаку.

ЛИТОВСЬКА РСР

ВНЕСОК У СКАРБНИЦЮ ПЕРЕМОГИ

З перших днів Великої Вітчизняної війни комуністи Литви на заклик Комуністичної партії Радянського Союзу і Радянського уряду стали організаторами і керівниками партизанських загонів, очолили боротьбу литовського народу проти гітлерівських окупантів. Під керівництвом Комуністичної партії в Литві діяло близько 60 партизанських загонів. Партійні і комсомольські організації видавали в підпіллі 16 газет, випускали сотні антифашистських листівок, які мобілізували трудящих Литви на боротьбу проти окупантів і їх наймитів — буржуазних націоналістів. У боротьбі з ворогами Батьківщини на окупованій території республіки загинуло близько 400 членів КП(б) Литви, в тому числі секретар ЦК І. М. Мескупас. Комуністи, які евакуювалися в глибину Радянського Союзу, стали ядром литовського національного з'єднання, що пройшло славної бойовий шлях від земель Орловщини до берегів Балтійського моря.

У боротьбі з гітлерівськими загарбниками приклади масового героїзму показав комсомол Литви. Семи комсомольцям і вихованцям комсомолу було присвоєно високе звання Героя Радянського Союзу. Комсомол республіки був бойовим помічником Комуністичної партії Литви в організації партизанського руху. Литовський народ пишається своєю дочкою-комсомолкою Маріте Мельникайте, яка героїски загинула в боротьбі з фашистськими окупантами. Партизанці М. Мельникайте посмертно було присвоєно звання Героя Радянського Союзу.

13 липня 1944 року, після тижневих вуличних боїв, війська 3-го Білоруського фронту під командуванням генерала армії І. Д. Черняховського звільнили столицю Радянської Литви — Вільнюс. 1 серпня 1944 р. був звільнений Каунас, восени того ж року Радянська Армія, прорвавши німецькі укріплення біля р. Дубіси, визволила Жемайтю. 28 січня 1945 року Радянська Армія оволоділа містом-портом Клайпеда і цим завершила звільнення всієї території Радянської Литви від гніту гітлерівської окупації.

НАШІ в Черв'ю

Кольський півострів. Свої походи студенти присвячують 30-річчю Перемоги нашого народу в Великій Вітчизняній війні.

Е. ЧЕЧЕЛЬНИЦЬКИЙ,

голова студклубу ОДУ:

— Група студентів у складі 90 чоловік перебуває зараз у Карпатах. В її маршруті заплановано відвідування визначних місць Івано-Франківська, Львова, поїздки в Яремчу і Чернівці. Після їх повернення цим же маршрутом вирушить нова група студентів.

А для студентів I—II курсів кафедри суспільних наук організують ряд екскурсій по Поясу Слави, з відвідуванням Музею оборони Одеси.

Взяла інтерв'ю Т. ТРАЧУК,
студентка V курсу філфаку.

ВАЖЛИВІ ПРОБЛЕМИ

Про університеті

17 лютого у конференц-залі університету розпочне свою роботу республіканська наукова конференція з проблеми «Розширене соціалістичне відтворення і використання економічних законів».

У роботі конференції візьмуть участь вчені-економісти Москви, Ростова-на-Дону, Караганди, Києва, Харкова, Донецька, Львова, Ворошиловграда, Тернополя, Одеси, Полтави, Луцька, Симферополя, Вінниці, Кривого Рогу, Хмельницького, Краматорська. На конференції будуть заслухані доповіді багатьох вчених. У тому числі — начальника Управління викладання суспільних наук Мінвузу УРСР, доктора економічних наук, професора Д. З. Коров'яковського, старших наукових співробітників Інституту економіки АН УРСР В. Е. Козака, А. К. Агафонова, В. Г. Венжера, декана економічного факультету Київського університету доктора економічних наук, професора І. С. Ступницького, завідувачою кафедрою політекономії нашого університету, доктора економічних наук, професора О. Г. Лобунця та інших.

А ТЕПЕР — ВІДПОЧИНОК

Пришли канікули... Канікули, яких з нетерпінням чекали студенти цілий семестр, про які було стільки суперечок в групах, стільки планів, про які так солодко мріялось над конспектами, коли зима довга ніч перед іспитом пролітала, як хвилина, коли злипались очі і не йшли в голову закони фізики, статті кодексу, товарообороти і функції грошей політекономії. Тепер це все вже позаду. Попереду — канікули! Як же проведуть їх студенти Одеського державного університету? На це питання відповідають:

С. КОРОТЕНКО, заступник секретаря комітету ЛКСМУ

— Давно вже стало доброю традицією в нашому університеті під час зимових канікул обмінюватися делегаціями студентів з іншими вузами нашої країни. Це дає змогу краще

познайомитись з життям наших колег, їх успіхами, досягненнями на студентській ниві, поділитись досвідом комсомольської роботи. Зараз у нашому університеті перебувають групи студентів з Московського та Білоруського державних університетів. Для них організовано зустрічі з нашими кращими студентами, з викладачами, екскурсії на підприємства, в музеї.

А група студентів нашого вузу гостює зараз в Москві, у МДУ.

Студенти зарубіжних країн, які навчаються в ОДУ, свої зимові канікули проводять у молодіжному інтернаборі «Маяк». Їх чекають цікаві вечори відпочинку, відвідування театрів, екскурсій по місцях революційної, бойової та трудової слави нашого міста-героя.

Гостями нашого університету стала також група студентів з

Альжіру і Бангладеш, які навчаються в Московському гідрометеорологічному інституті. Вони познайомились із студентським життям вузів нашого міста, відвідали театри, музеї та інші визначні місця Одеси.

Не залишаємо ми поза увагою і студентів, які свої канікули будуть проводити дома. На кафедрах факультетів розроблена тематика лекцій, які студенти будуть читати в школах, на підприємствах.

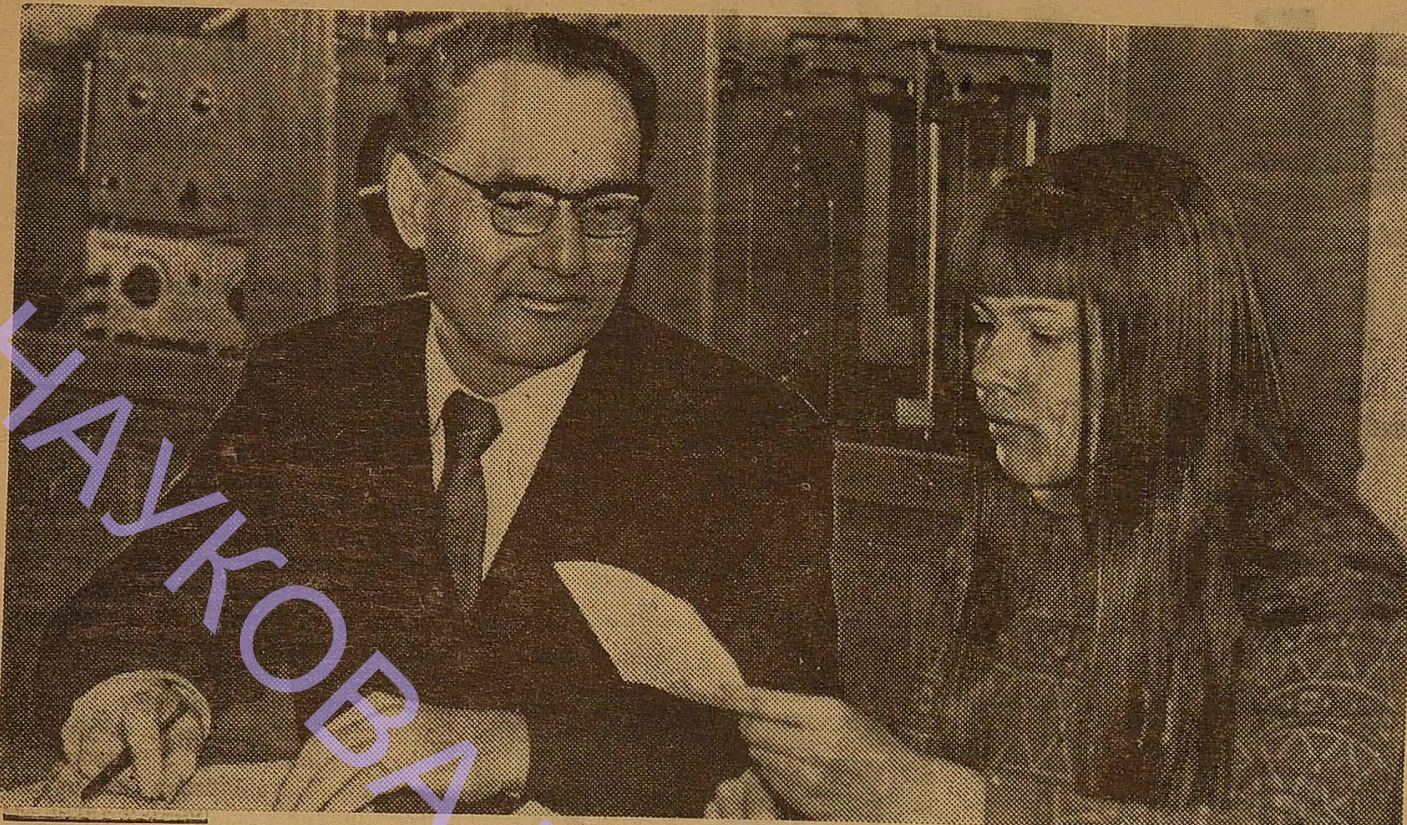
Ю. КРАСАВІН, заступник голови профкому ОДУ:

— По профспілкових путівках декілька груп студентів вирушили на екскурсії в Москву, Ленінград, Ригу.

Великою популярністю в нашому університеті користуються зимові туристські маршрути. У цьому році вони пролягають у Підмосков'я, Карелію,

Останній іспит зимової сесії з політекономії складають студенти IV курсу фізичного факультету. Старший викладач кафедри політекономії Г. С. Булаєв задоволений відповіддю студентки Ірини Ратушинської. Фото О. ЛЕВІТА.

ОСТАННІЙ ІСПИТ

ЦІКАВО ПОРІВНЯТИ

Так сталося, що екзаменаційна сесія на геофаці трохи затягнулася. Підсумки ще будуть предметом обговорення на зборах активу факультету і окремих курсів і груп. А поки що можна оцінити деякі результати. Кращі від інших вони на третьому і четвертому курсах географічного відділення, не зовсім доорі у першокурсників. Ця нерівність виникає в першу чергу із-за спеціальних предметів. Хоч загальноосвітні дисципліни перший курс склав краще, ніж його попередники. Цікаво порівняти підсумки сесії на різних курсах з спеціальних дисциплін. Перший курс із загального землезнавства одержав 10 задовільних оцінок, 34 — добрих і п'ять студентів одержали відмінні оцінки. Третій же курс отримав 2 задовільні оцінки, 36 — добрих і 10 — відмінних з фізгеографії частин світу. Однак третьокурсники мають 15 задовільних оцінок з двох суспільних дисциплін, що не багатого менше, ніж у першокурсників з історії КПРС, хімії і математики, разом взятих. І це викликає серйозну тривогу. Досвід декількох останніх сесій показує, що чим старшими стають студенти, тим більше проявляється нахил до спеціальних дисциплін, а то й до однієї з них. Цим можна пояснити підвищення успішності з спеціальних предметів на старших курсах.

Нинішня сесія принесла приємний сюрприз. Вісім студентів третього курсу геофаку стали відмінниками. Це рекорд останніх років на нашому факультеті серед третьокурсників. Всього на геофаці сесію склали 62 чоловіки. Загальна успішність — 91,1 процента. Кількість боржників становить 56 осіб. Ці дані назвав нам декан факультету, доцент І. П. Зелінський. У геологів справи порівняно з минулим роком дещо кращі. Зараз успішність по відділенню становить 90,3 процента, але це нижче, ніж у географів, де успішність — 92 проценти. Найгірше становище на першому курсі геологічного відділення. Тут із 77 студентів 15 мають заборгованість. Причому, є такі, які не склали жодного іспиту. Радує кількість відмінників. Поруч з тими, хто вже давно зарекомендував себе відмінним навчанням, ми зустрічаємо й нові імена. Особливо хочеться відзначити Ніну Нефедову, секретаря комсомольської організації факультету, Юрія Андреева, лауреата республіканського конкурсу наукових студентських робіт і ін. На думку Ігоря Петровича, сесія була важкою. Він вважає, що на підвищення успішності позитивно вплинуло введення третьої атестації.

ДРУГА ЗМІНА

Вечір заклопотано засвічує над рідним містом теплі вогні. Вітер гуляє по холодних, блискучих від дощу тротуарах. Закінчився робочий день, і тепер можна спокійно відпочивати: подивитися телепередачу чи прочитати книгу, піти в читальний зал чи в гості... Але для багатьох молодих людей закінчилася лише перша половина робочого дня. Друга ж продовжується на студентській лаві. Хочеться поскаржитись на втому і на те, що не встигаєш проглянути останні новини книг, журналів, кінофільмів. Та стихають в аудиторіях жваві розмови і рівний, впевнений голос викладача примушує зосередитись. Перед нами постає чарівний світ науки. І забуваєш про втому.

Ось так розпочинається друга зміна робочого дня студентів-вечірників біологічного факультету. Сюди приходять серйозні люди, які добре знають мету свого життя. Хоч інколи очі злипаються від втому, студенти вечірнього відділення намагаються не пропустити жодного заняття. Щоб в майбутньому чистий листок білого аркуша не перетворився в білу пляму на карті тієї спеціальності, що ми обрали. Чимало допомогу надають нам викладачі. І не лише допомагають розібратися у складності матеріалу, незрозумілому питанні, а просто — теплим людським словом, доброю порадою. Це всі, всі наші викладачі, хто разом з нами розділяє наші радості і невдачі під час лекцій, заліків, іспитів.

ОЛІМПІАДА ГЕОГРАФІВ

9 лютого, незважаючи на вихідний день, на геофаці було людно. В цей день тут відбулася XII обласна олімпіада юних географів-краєзнавців Одеської області. О дев'ятій ранку, після урочистого привітання декана І. П. Зелінського, аудиторії швидко заповнювались школярами, захоплення яких — географія. Це учні 7 — 10 класів. Десятих класів? — здивовано перепитає дехто. Адже в десятому класі не викладається географія. Дійсно, але ось уже три роки десятикласники беруть участь в олімпіадах. Майже

всі вони — потенційні студенти нашого факультету. Тому дуже важливо зараз виявити найбільш здібних. Що й казати, всім нам було приємно допомагати своїм викладачам. Зайві розмови, хвилювання, як відомо, заважають зосередитись. Тому ми повинні були стежити, щоб всі були в рівних умовах. Інакше кажучи, наша місія — створити робочу атмосферу в аудиторії. Виявилось, що це не така проста справа: потрібно було додати добре знання української мови, особливо географічних термінів, орфографії. «Як писати Аска-

Не замінюючи комсомольську і інші форми громадської роботи, ГПП покликана відіграти важливу роль у комуністичному вихованні нашої молоді. Належна увага приділяється ГПП і на біологічному факультеті як з боку партійного бюро, так і з боку деканату. Безпосереднє керівництво здійснює комісія, до складу якої входять досвідчені викладачі, відповідальні за ГПП на курсах. В академгрупах цій роботі немало уваги приділяють агітатори. Коло людей, залучених до цієї роботи, обширне, а її результати (як успіхи, так і недоліки) уже не раз обговорювались на засіданнях, конференціях... Але позитивних результатів значно менше, ніж хотілося б. Тому назвавши статтю «ГПП. Пошуки і знахідки», ми і запросили висловити свою думку викладачів, які активно займаються проведенням громадсько-політичної практики на біофаці.

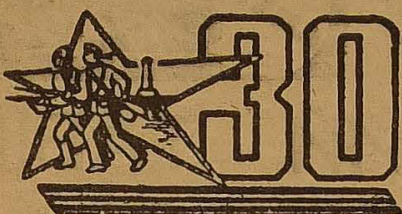
ГПП. Пошуки і знахідки

В. Т. КОВАЛЬ, відповідальний за ГПП на I курсі:
— Виховуючи специфіку факультету, а також необхідність ретельше познайомитися зі своєю майбутньою професією, ми рекомендували студентам-першокурсникам виконувати індивідуальні завдання з ГПП у школах. Із 70 студентів I курсу 30 осіб виявили оажання виконувати індивідуальні завдання по наданню допомоги піонерським і комсомольським організаціям шкіл, а також виготовити для них наочні прилади. На факультеті для цього є солидна база — гурток прикладної біології, яким керує досвідчений педагог, доцент Л. Е. Бешевлі. Партгору факультету заслухано питання про стан ГПП на I курсі, дало свої рекомендації і відзначило, що індивідуальні завдання студентам по виконанню доручень райвиконкомів і їх участь у роботі факультету громадських професій вимагають подальшого удосконалення.

С. Б. ГРИНБАРТ, професор, відповідальний за ГПП на V курсі:
— У відповідності з планом ГПП у I семестрі п'ятикурсниками була проведена велика робота в школах Одеси. Студенти підготували і провели ряд тематичних і атестичних вечорів на теми: «Широка страна моя родная», «Життя і творчість М. Островського», «Хімія і релігія» (з демонструванням дослідів), «Медицина і знахарство» та інші. Вони активно брали участь у проведенні Всесоюзної радіолінійки, організували зустрічі школярів з ветеранами війни, готували піонерів для вступу в комсомол. На протязі всієї підготовки студенти проводили з школярами політінформації, у старших класах були прочитані лекції «Світ сьогодні», «Одеса у Великій Вітчизняній війні», «У світі мікроскопічних істот», «Успіхи біологічної науки» та інші. У школах №№ 119 і 26 до Дня вчителя підготували «Голубий вогник» і провели вечір квітів. Були організовані екскурсії у Софійський дендропарк (школи №№ 100, 39). Студенти кафедри генетики і дарвінізму провели екскурсії на ТЕЦ, на виробничі об'єднання «Кисеньмаш», скляний завод. По-тім допомагали в оформленні альбомів, присвячених історії заводів, трудовим подвигам ветеранів праці. У цих школах було проведено три виїзди з учнями у колгосп на збирання овочів. П'ятикурсники брали активну участь у випуску класних і шкільних стінгазет, керували учнями у виготовленні ряду наочних приладів і стендів.

В. М. ТОЦЬКИЙ, доцент, декан біологічного факультету:
— Особисто я за різноманітність форм індивідуальних завдань з ГПП. Це дозволяє врахувати побажання і здібності кожного. Чимало студентів, починаючи з I курсу, із захопленням працюють у методичному кабінеті факультету і надають велику допомогу місту в організації аналогічних кабінетів у школах. Зараз студенти-біологи закінчують виготовлення наочних приладів з курсу зоології для Іванівського держуніверситету. Працюють із запалом, вечорами і у вихідні дні. Без любові до справи так працювати не буває. Багато студентів працюють у школах і зарекомендували себе добрими організаторами і ініціативними помічниками досвідчених педагогів. Великий інтерес серед студентів-біологів викликає робота ФГП, однак в організації цього факультету ще є серйозні недоліки.

М. М. ДЖУРТУБАЄВ, відповідальний за ГПП на факультеті:
— Оглядаючись назад і роблячи деякі узагальнення, можна сказати, що найменшу трудність у проведенні ГПП становить здійснення лекційної програми. У відповідності з положенням про ГПП у матеріалі лекцій включені питання зовнішньополітичної діяльності КПРС і уряду, вивчення програмних документів партії, висвітлення структури і особливостей роботи партійних, радянських, комсомольських, профспілкових органів, а також правових питань вищої школи, актуальних проблем науки і ін. Ми вдячні викладачам кафедр суспільних наук — Л. О.

ХРОНІКА ПЕРЕМОГИ

МЕДАЛЬ ЗА МІСТО БУДАПЕШТ

НАРИС

Славний бойовий шлях пройшов Дмитро Олександрович Драгомарецький. У складі 25-ї гвардійської стрілецької дивізії спочатку рядовим-автоматником він брав участь у боях по знищенню Ясько-Кишинівського угруповання ворога, потім у складі полкової розвідки штурмував Будапешт, воював у Австрії, на р. Грона (Південна Словаччина), визволяв Братиславу, Південну чехію, Брно, форсував р. Мораву. Закінчив війну в 20 кілометрах південніше Праги.

Батьківщина високо оцінила ратну працю сержанта Д. Драгомарецького. За мужність і відвагу, виявлені в боях з німецько-фашистськими загарбниками, він був нагороджений орденами Слави III і II ступеня, Вітчизняної війни II ступеня, багатьма медалями.

Біографія Д. О. Драгомарецького типова для тисяч його ровесників, чия юність проходила в різні воєнні роки. Армія... фронт... Після війни — служба у Радянській Армії, після демобілізації — навчання на економічному факультеті Одеського держуніверситету, потім в аспірантурі, робота у партійних органах, а з 1956 р. — викладацька робота в університеті... У 1967 р. Д. О. Драгомарецький успішно захистив дисертацію на ступінь кандидата економічних наук.

Нині, на протязі уже майже 19 років комуніст, доцент Д. О. Драгомарецький працює на кафедрі політекономії Одеського держуніверситету ім. І. І. Мечникова.

Нещодавно Д. О. Драгомарецький повернувся з Угорщини, де він був з групою учених Одеського університету у службовому відрядженні в Сегедському університеті. Побував він і на місцях боїв — тих, січневих і лютевих 1945 року, вклонився могилам бойових товаришів, які загинули, визволяючи угорські землі від фашизму.

мін студентськими будівельними заповнами.

У цю ніч Дмитро Олександрович так і не заснув. Він повертався з боку на бік, кілька разів виходив у коридор, подовгу, поки не промерз, стояв біля розчиненого вікна... Потім повернувся в купе з твердим наміром заснути. Та сон так і не пришов. Замість нього тут, у напівтемряві м'якого купе поїзду Москва—Будапешт, під легеньке погойдування і тихий перестук коліс, раптом стрімко полинули спогади...

Дмитро Олександрович знову відчув себе там, в сорок п'ятому... Бої за Будапешт розпочалися 5 грудня 1944 року — наступом на зовнішні кільце оборони міста. 19 гвардійський полк, у складі якого воював рядовий Дмитро Драгомарецький, вибив ворога з міста Хатван, що на північному сході Будапешта.

Полковий розвідник Драгомарецький, незважаючи на молодість і невеликий «стаж» перебування на фронті, по праву вважався вже досвідченим бійцем. Недарма ж то кажуть, що на фронті один день рівняється місяцеві у мирний час. Та й полк був такий, що про нього легенди ходили. В ньому налічувалося 59 Героїв Радянського Союзу. Навіки прославили його своїм подвигом бійці взводу лейтенанта Широніна, які під с. Тарановка (поблизу Харкова) повторили безсмертний подвиг гвардійців-панфіловців під Москвою. Всім 24 широнінцям було присвоєно звання Героя. То ж не міг відставати від бойових товаришів і Дмитро. І на грудях у нього засяяла перша нагорода — медаль «За отвагу» — за участь у Ясько-Кишинівській операції. А згодом після взяття Хатвану рядового Драгомарецького було нагороджено орденом Слави III ступеня.

А попереду чекали нові бої. Бої за столицю Угорщини — Будапешт. Радянське командування, щоб не допустити зруйнування міста і загибелі мирних жителів, запропонувало оточеному ворогу припинити безглуздий опір і скласти зброю. Для вручення ультима-

туму було послано парламентерів. Радянський парламентер капітан Остапенко проходив через дільницю фронту, на якій тримали оборону Дмитро і його товариші. Він ішов без зброї, з білим прапором. А гитлерівці, підступно підпустивши його ближче, відкрили кулеметний вогонь...

Все це відбулося на очах у наших бійців. Чи потрібно говорити, яким гнівом наповнилися серця бійців, з якою рішучістю і смисловою відчайдушністю йшли вони в атаку? Ворог не знав пощади.

Полкову розвідку відвели на перепочинок. Відверто кажучи, тут в умовах вуличних боїв, розвідники займалися крім суто своїх обов'язків, безліччю інших, але потрібних на війні справ — ходили в атаку, штурмували ворожі укріплення, «визкурювали» ворога з підвалів, були зв'язківцями і навіть... поварами. Так, після взяття пригороду Будапешта — Уйпешта — розвідникам було наказано організувати харчування жителів цього району — жінок, дітей, стариків... Довелося нашим бійцям відкласти зброю, засучити рукави і на два дні перетворитися в поварів: варити гуляш «Лавеш».

Тільки-но влаштувалися на відпочинок, як прибігає зв'язківець: — Негайно на КП полку!

— Що трапилось?

— Швидко, командир викликає! Розвідникам було наказано про братися до напівзруйнованого будинку поблизу парламенту, де було заблоковано хортистський батальйон, і запропонувати скласти зброю.

— Що будемо робити, хлопці? — запитав командир взводу розвідки старшина Кінжаєв. — Нас тільки п'ятеро, а їх там цілий батальйон.

— А там наша сьома рота поблизу. Попросимо їх допомогти.

— Ну добре. Перевірити зброю, взяти побільше гранат і — рушимо.

Невдовзі опинилися на дільниці сьомої роти. Коли звернулися до командира роти за допомогою, він глибоко посміхнувся: «Товариші, в роті сім чоловік, та й то разом зі мною. І найбільше, що я можу для вас зробити, — це прикрити кулеметним вогнем».

І за це, як-то мовиться, спасибі! П'ятеро розвідників зникли в темряві січневої ночі, яку зрідка прорізувала сліпуча ракета чи черга трасуючих куль.

Обережно спустилися до Дунаю. Щоб пройти до місця дислокації батальйону, треба було перебігти набережну. Це була нелегка справа, бо її тримали підперехресним вогнем автоматичних зенітних гармат гитлерівці, що засіли на тому березі Дунаю — в Буді.

Та щастя супроводжувало розвідників... Ось він, напівзруйнований будинок.

Наблизилися. З темних провали вікон — ані звуку. Старшина Кінжаєв пошепки наказав: «Один залишається на вулиці — прикривати, двоє — у вестибюлі, Драгомарецький — за мною, в підвал... Приготувати гранати!»

В підвал, де розташовувалася ворожа охорона, звірвалися раптово. «Руки вгору!» — по-угорськи крикнув Кінжаєв і заніс руку з гранатою. Приголомшені хортисти мовчки підняли руки...

ЛЮТИЙ 1945-го

план ворога закріпитися на рубежі р. Одер, оточили гарнізони німецьких військ у містах Бреслау (40 тис. солдат і офіцерів) і Глогау (біля 18 тис.) Німецько-фашистським військам було нанесено величезної втрати.

10 лютого 1945 р. розпочалася Східно-Померанська операція 2-го і 1-го Білоруських фронтів.

13 лютого 1945 року війська 2-го і 3-го Українських фронтів завершили ліквідацію будапештського угруповання ворога і повністю визволили столицю Угорщини від фашистських загарбників.

За допомогою телефону і хортиста, який розумів російську мову, зв'язалися з командиром батальйону, який зі своїм штабом розташувався у глибині підвалу. Запропоновані умови капітуляції було прийнято і незабаром з темних отворів підвалів один за одним почали виходити хортистські солдати і офіцери. У вестибюлі біля ніг наших бійців зростала куча зброї — кулемети, гвинтівки, автомати...

І вже потім довідалися, що вони, вп'ятох, полонили 256 ворожих солдат і офіцерів!

За бої по визволенню східної частини міста гвардії рядовий Драгомарецький був удостоєний високої нагороди — ордена Слави II ступеня.

Після взяття Пешту 79 стрілецький полк вибив ворога з острова Маргітсегет, який розташований посередіні Дунаю між Будію і Пештом, штурмував укріплення ворога в Буді. Назавжди запам'ятався розвіднику Драгомарецькому штурм останнього оплоту ворога в Буді — королевського палацу. Багато тут загинуло наших бійців...

«Бої... бої... Не забути вас, не забути... І в цю ніч Дмитро Олександрович знову згадав фронтів шляхи, якими проходив його бойова юність, де він пізнав цінну дружбу, мужності, відваги...»

Ні, війна не закінчилася для нього у травні 45-го...

Пусть предвсвєтний сумрак брезжет,

А в сон врывається война.

И слух пронзительно вновь режет

Вой самолетов, и гудит броня.

И строит вновь солдат приказ комбата

Ведет вперед, на линию огня.

И будет снова солдатка ими взята,

И будут братья снова города...

...Не отпускает память их война.

Швидко пролетів час відрядження. Для Дмитра Олександровича він був наповнений науковою роботою на кафедрі політекономії Сегедського університету, обміном досвідом з друзями-сегедцями, читанням лекцій перед студентами і наукових доповідей на кафедрі політекономії університету, на спільному засіданні кафедр політекономії університету і ВПШ при ЦК Угорської Соціалістичної Робітничої партії, в інституті економіки Угорської АН, знайомством з роботою кафедри політекономії в економічному університеті ім. К. Маркса в Будапешті.

І було безліч зустрічей — з сегедцями, будапештцями... З місяцями, де колись точилися кровопролитні бої, а зараз піднялися в небо новобудови, де зеленіють струнки деревця.

Місто залікувало рани війни. Але пам'ять про неї нагадувала

Дмитру Олександровичу на кожному кроці.

«Королівський палац... Тут йшли жорстокі бої. По кілька разів наші бійці атакували будинок, в якому засіли есесівці з мінометами і кулеметами. Будинок і зараз ще повністю не відремонтовано. У цьому будинку будуть розташовані, після всіх будівельно-реставраційних робіт, музей і національна бібліотека.

А тут, на розі двох вулиць тоді, у лютому 45-го року, бив ворожий кулемет... І ця площа була під навислим мінометним вогнем... А цього моста не було тоді — відступаючи, гитлерівці підірвали його, а потім з Буді вогнем зенітних гармат не давали нашим бійцям змоги переправитися через Дунай.

Могили радянських воїнів... Скільки їх розкидано на угорській землі. Серце і зараз стискується від гіркого жалю, смутку, і туги, коли згадуєш бойових друзів, яким не довелося зустріти свято Перемоги».

Тут в Уйпешті вже наприкінці штурму зайняв начальник розвідки полку капітан Яценко. Він був останнім четвертим сином в сім'ї і загинув теж останнім — трое братів поклали голови в боях ще раніше. Поховано його тут же — в Уйпешті. Назавжди врзалася в пам'ять бійців зустріч з матір'ю капітана, яка прилетіла з Криму на могилу свого останнього сина. Вона не плакала, ця невисока жінка в темному одязі — виплакала слези по тих, трьох перших... Вона мовчки стояла із скам'янілим від горя обличчям...

В будапештських боях загинув і капітан Звєздохкін, москвич, командир роти автоматників, в якій розпочав свій бойовий шлях рядовий Драгомарецький.

І ліг букет яскраво-червоних гвоздик до підніжжя пам'ятника радянським воїнам на горі Геллерт в Будапешті — шана бойовим друзям, які поклали голови, визволяючи столицю Угорщини.

Нова соціалістична Угорщина свято шанує пам'ять про радянських воїнів-визволителів.

Поїзд Будапешт—Москва перетнув державний кордон СРСР. Дмитро Олександрович весь час стояв біля вікна, прощаючись з гостинною угорською землею, яку звільняв 30 років тому.

— Здрастуйте, товариші! — в купе зайшли радянські прикордонники...

За вікном вагону пропливали знайомі краєвиди Карпат... З вагонного репродуктора долинули слова пісні: Дмитро Олександрович прислухався:

...А на груди его светилась
Медаль за город Будапешт.

Б. ПЕРЕЖНЯК.

На вулиці зараз зима. Пролітає інколи маленький сніжок. А у спортзалі, що на вулиці Ласочкіна, завжди тепло й затишно. Тут проходять тренування збірної ОДУ з художньої гімнастики. Наш кореспондент побував на одному з цих тренувань

У СВІТІ ГРАЦІЙ

«Важко в навчанні — легко у бою», не завжди це так. Особливо коли у «бою» імениті суперники. На універсіаді з художньої гімнастики, яка нещодавно проходила у Мінську, збірна команда ОДУ зайняла друге місце, випередивши сильні команди Московського держуніверситету, Ленінградського та інших.

Систематичні тренування увінчалися успіхом. Ми вітаємо нашу збірну команду!

На знімках: вправу з стрічкою виконує майстер спорту Наталя Баранова. Майстерність і пластичність рухів Ніни Хренкової добре відомі. Але вона ще раз відточує їх.

«І взимку може бути відмінний настрій» — посміхається майстер спорту студентка філфаку Олена Песчанська.

О. ЛЕВІТ,
фотокореспондент «ЗНК».

ЗАПРОШУЄ

СПОРТИВНИЙ ТАБІР

Сьогодні тут незвичайна тиша. Іноді на далекій відстані від моря можна почути шум прибою. Але це не означає, що життя завмерло. Ні, спортивний табір готується до відкриття літнього сезону. Що запропонує нам табір у цьому році? Які підсумки роботи минулого року?

Нещодавно на засіданні кафедри фізвиховання і профкому був заслуханий звіт про роботу спортивно-оздоровчого табору. В минулому році тут відпочило 832 студенти на пільгових умовах, 537 співробітників і членів їх сімей, з них 89 на пільгових умовах. На базі табору проводилися учбово-тренувальні збори спортсменів.

В оздоровчому таборі створено всі умови для нормального відпочинку, заняття спортом, культурного дозвілля. Організовані лекції про міжнародне становище, зустрічі з цікавими людьми, діячами науки і культури, екскурсії. Привернули увагу відпочиваючих змагання з різних видів спорту із спортивними таборами медичного, технологічного ім. М. В. Ломоносова інститутів, консерваторії. У таборі є ігровий павільйон, телевізори, бібліотека, є столи для настільного теніса і більярді. Для любителів рибалки є в достатній кількості човни.

Восени в таборі провели дальше озеленення території. З'явилися нові пішохідні доріжки. Навесні передбачається провести ремонт всіх приміщень, стануть до ладу двоповерхові корпуси на 120 місць. Буде переобладнано постачання гарячою водою, збудовані підходи до моря.

Кафедра фізвиховання прийняла рішення, згідно якого всі викладачі кафедри мають по одному місяцю відпрацювати в таборі. Профком переглянув порядок поселення відпочиваючих: зараз кожен, хто одержує путівку, буде заздалегідь знати, де відпочивати. Факультети одержать рознарядку, в якій буде вказано кількість місць для студентів і співробітників.

Вже зараз слід подумати про забезпечення табору транспортом, підібрати кадри.

Спортивно-оздоровчий табір працюватиме з середини травня до середини вересня.

А. ЛУПОЛОВЕР.

У ХІБІНИ

Складено останній іспит зимової сесії. Студенти поїхали додому на відпочинок. А ті, хто любить туризм, уже в дорозі.

Група студентів геофаку під керівництвом Юрія Марицького у складі семи чоловік відправилась на північ нашої країни. Мандрівників чекають лижні траси Карелії, країни озер і снігових зим, гори Кольського півострова — Хібіни. Група має побувати на Соловєвських островах Білого моря. Запропоновано вести щоденник і після повернення буде складено науковий звіт.

Б. В. Новопащенко

12 лютого на 84-му році життя помер один із найстаріших співробітників Одеського університету, завідувач сектором астрономії астрономічної обсерваторії ОДУ, доцент Борис Володимирович Новопащенко.

Закінчивши у 1916 році фізико-математичний факультет Петроградського університету, Борис Володимирович на протязі 13 років працював начальником астрономічної частини, а потім гідрометеорологічного відділу Управління по забезпеченню безпеки кораблеводіння на північних морях. Він зробив великий внесок в освоєння Північного морського шляху, був учасником гідрографічних і астрономічних експедицій на острови Вайгач і Нова Земля. Один із мисів у цьому районі носить ім'я Новопащенко.

З 1929 року Б. В. Новопащенко — співробітник Одеської астрономічної обсерваторії, якій він віддав 46 років життя. За цей час ним виконана велика кількість досліджень по меридіанній астрономії. Ці дослідження дуже високо оцінюються астрометристами, бо вони мають високу точність.

Б. В. Новопащенко опублікував понад 50 наукових робіт з астрономії, геофізики, метеорології. Він учасник багатьох всесоюзних конференцій з проблем астрономії, член французького астрономічного товариства, член Міжнародного Астрономічного Союзу.

Добре відома велика громадська робота Бориса Володимировича. Він був активним членом товариства «Знання», Ради Одеського відділення Всесоюзного астрономіко-геодезичного товариства, неодноразово обирався членом місцевому обсерваторії.

Образ Бориса Володимировича надовго збережеться у серцях тих, хто його знав і працював з ним. Група товаришів.

Дискусійний

КІНО

МИ — ПРОДОВЖУВАЧІ

(Закінчення. Початок див. у № 5).

«Герої — звичайні люди, такі ж, як і ми. Вони можуть бути добрими і веселими, злими і безпорадними, якщо треба. Добре, що нам не показали суперменів».

«Я закохана в Забеліна, Сергій Шакуров назавжди запам'ятається у цій ролі. Мені подобається його палкість, готовність вибухнути з будь-якого приводу, духовна спрямованість, непримиренність до ворога, ширість, вірність у дружбі. Яку промову висловив він перед бійцями свого ескадрону! Скільки в ній вогню! Нещодавно мене запитали, хто мій улюблений герой революції. Я відповіла, не задумуючись: «Андрій Забелін». Я вірю, що він був такою людиною. І я його люблю!».

«У цьому фільмі немає незначних ролей. Всі вони (навіть епізодичний Вонокін) цікаві і своєрідні».

«Ми зустрілися з режисером Міхалковим і Міхалковим-актором. Він давно не з'являвся на екранах, і ми скучали. Герої Міхалкова завжди imponували молоді своєю ширістю, життєрадісною молодістю. Зараз Микита Міхалков в незвичайному амплуа. Це несподівано і приємно. Осавула Брилов у його виконанні дуже колоритний. Іншого актора у цій ролі просто неможливо уявити. Про режисерський дебют Міхалко-

ва можна сказати найтепліші слова. Він зумів провести через весь фільм своє індивідуальне, авторське відношення до дійсності. Це властиво манері Міхалкова — усмішливо, легко і не нав'язливо говорити про чудових людей і героїчні події».

«Цікавий образ створив виконавець головної ролі Юрій Богатирьов. Такі характери ми вже не раз зустрічали в кіно. Зазвичай домінують у них емоційність, рішучість, сила героя. А у Єгора Шилова домінає — доброта. Ми ще не бачимо його на екрані, а із згадувань друзів відчуваємо, що це буде м'яка і всіма любима людина. І ось він з'являється: трішки винувата посмішка, невинувата пісня... Спочатку навіть дивуєшся, знаючи, що саме йому належить бути головним героєм всіх подій. Хіба така людина здатна на подвиги? А Шілов здатний. Його сила в переконаності і вірності революції».

«Заслужують уваги взаємовідносини Шилова з друзями, осавулою, ротмістром Лемке. Дуже сподобались сцени з Каюном. Тільки я не можу погодитися, що головне у Шілові — доброта. Він боєць і більшовик. Ось що головне».

«Сцена падіння Шилова з обриву затагнута. Герой у ній не природний. Йому, по-суті, нічого грати. Волею-неволею доводиться стати суперменом. Адже Шілов захоплює тим, що в ньому немає

нічого від звичайної екранної надлюдини».

«Банда Брилова — опереточно мальовнича. Не сподобалось».

«Не сподобалась сцена викриття зрадника. Весь фільм іде на одному подиху, як пісня, а ця сцена звучить у ньому дисонансом».

«Сцену викриття зрадника можу відмітити як одну із вдалих. Фільм поставлений дуже цікаво: у всьому проста складність і оригінальність. Ми вже сотні разів бачили, як викривають зрадників. Тут це було зроблено незвичайно».

«Про фільм «Свій серед чужих, чужий серед своїх» я говорила з багатьма. Здається, що ніхто менше двох разів його не дивився. Фінал — емоційний пік всього фільму. Кінець, вмикають світло, а люди не поспішають розходитися. Не хочеться говорити, не хочеться ні про що думати — боїшся розплескати свої почуття. Мабуть, тому знову і знову йдеш дивитися цей фільм?»

«Фільм ширий, чесний, потрібний. Хочеться сказати спасибі всім, хто подарував його нам. Побільше б таких фільмів. Ми з нетерпінням чекаємо».

«Такі фільми потрібні молоді. Велике спасибі авторам».

Матеріал зібраний і підготували студентки ІV курсу філфаку Наташа КУРГАНСЬКА і Тетяна САЛТИКОВА.

ПІСЛЯМОВА.

Нещодавно ми одержали листа від виконавця ролі Єгора Шилова у фільмі «Свій серед чужих, чужий серед своїх» актора Московського театру «Современник» Юрія Богатирьова. Публікуємо його з дозволу автора. Він може бути своєрідним підсумком дискусії.

«Дорогі друзі! Ви правильно зрозуміли наш фільм. Звичайно, його сюжет не новий, і не в погонях і перестрілках тут справа. Ми намагалися всю «вестернову» частину зробити так, щоб не акцентувати на ній увагу, приділивши все головне чудовим людським відносинам. Це фільм про справжню любов, віру і надію».

Ми з режисером Міхалковим були присутні на обговореннях, де висловлювались абсолютно протилежні думки, мабуть, як і на вашому обговоренні. І це приємно. Приємно, що фільм нікого не залишив байдужим».

Це моя перша велика роль в кіно і найдорожча. Можливо, мені коли-небудь доведеться зіграти більш цікаву роль по характеру, але я згадую нашу роботу і буду згадувати як найдорожчу. Цю картину створював колектив одностудійців, людей, які розуміли один одного з півслова. Цей фільм, я можу вас запевнити, створювався від самого серця, чистими руками».

З повагою Юрій Богатирьов».